

УДК 352/354-1

Медвідь В.Ю.*доктор економічних наук, доцент
Сумського національного аграрного університету***Коблянська І.І.***кандидат економічних наук, доцент
Сумського національного аграрного університету***Ковальова О.М.***кандидат економічних наук, доцент
Сумського національного аграрного університету*

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАКТИК ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ

У статті наведено результати дослідження реалізації практик проектного менеджменту в об'єднаних територіальних громадах (ОТГ) України. Серед головних проблем визначено низьку якість комунікацій у системі відносин «влада – громада», несистемний характер організації стратегічного планування та скоріше формальний характер такої діяльності, важливу роль співпраці з міжнародними донорськими організаціями в розвитку громад та фінансуванні проектів їхнього розвитку, недостатню фаховість та професійність діяльності з проектного менеджменту в органах місцевого самоврядування ОТГ та недостатній рівень його організації. Отримані результати можуть стати основою вдосконалення науково-методологічної платформи підготовки посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також удосконалення нормативно-правового та методичного підґрунтя реалізації реформи.

Ключові слова: децентралізація, адміністративно-територіальна реформа, стратегічне управління територіями, проектний менеджмент, проект розвитку громади, об'єднана територіальна громада.

АННОТАЦИЯ

В статье приведены результаты исследования реализации практик проектного менеджмента в объединенных территориальных общинах (ОТГ) Украины. Среди главных проблем определены низкое качество коммуникаций в системе отношений «власть – общество», несистемный характер организации стратегического планирования и скорее формальный характер такой деятельности, важную роль сотрудничества с международными донорскими организациями в развитии общин и финансировании проектов их развития, недостаточный профессионализм деятельности по проектному менеджменту в органах местного самоуправления ОТГ и недостаточный уровень его организации. Полученные результаты могут стать основой совершенствования научно-методологической платформы подготовки должностных лиц органов местного самоуправления, а также совершенствования нормативно-правового и методического обеспечения реализации реформы.

Ключевые слова: децентрализация, административно-территориальная реформа, стратегическое управление территориями, проектный менеджмент, проект развития общины, объединенная территориальная община.

ANNOTATION

The article presents the results of research on the implementation of project management practices in the United Territorial Communities (UTC) of Ukraine. Among the main problems identified: low quality of communication in the system of relations of power-community; the unsystematic nature of the organization of strategic planning and rather the formal nature of such activities; an important role of cooperation with international donor organizations in community development and financing of their development projects; lack of professionalism in project management in local government bodies of OTG and inadequate level of its organization. The obtained results can become the

basis for improving the scientific and methodological platform for the training of officials of local self-government bodies as well as improving the legal and methodological basis for the implementation of the reform.

Key words: decentralization, administrative-territorial reform, strategic management of territories, project management, community development project, united territorial community.

Постановка проблеми. Трансформаційні перетворення адміністративно-територіального устрою України, зміна централізованих підходів до управління на децентралізовані покликані закласти основу організації дієвого місцевого управління на рівні територіальних громад. Сталий розвиток будь-якої території неможливо забезпечити без залучення додаткових фінансових ресурсів. У цьому контексті слід констатувати, що сьогодні більшість новостворених територіальних громад (особливо невеликих за розмірами) не має достатнього ресурсного забезпечення для сталого соціально-економічного розвитку. Досвід інших країн свідчить про наявні можливості залучення додаткових ресурсів для розвитку території за рахунок більш активної інтеграції в європейський простір. Проте актуальною є проблема нестачі знань, вмінь та навичок щодо проектного менеджменту, а також поінформованості представників органів місцевого самоврядування територіальних громад про можливості участі у відповідних державних та міжнародних програмах (грантах). У контексті вищезазначеного вивчення проблем сталого розвитку територіальних громад щодо реалізації практик проектного менеджменту як каталізатора їх ресурсного забезпечення є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасною наукою напрацьовано ґрунтовний методологічний базис галузі стратегічного планування, зокрема проектного менеджменту як його складової. Насамперед слід зазначити, що фундаментальні засади розроблення та реалізації стратегій регіонального розвитку досліджувались у наукових працях [1–8].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Водночас слід підкреслити, що в Україні ці процеси мають певні особливості становлення й розвитку. Так, неузгодже-

ність нормативно-правової бази, відсутність чіткості та конкретності у викладенні методики розроблення стратегій призводять до панування формального підходу до стратегічного планування регіонального розвитку та розроблення відповідних проектів [4; 5]. Певною мірою вирішенню зазначених проблем сприяє діяльність міжнародних донорських організацій та громадських організацій в Україні, що має на меті поширення кращих практик стратегічного планування та проектного менеджменту в громадах [4; 8; 9].

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Існує нагальна та об'єктивна необхідність детальнішого та ґрунтовнішого дослідження сучасного стану реалізації практик проектного менеджменту в новостворених територіальних одиницях, а також вивчення проблем, з якими стикаються фахівці органів місцевого самоврядування громад у цій діяльності, що й становить мету статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні в Україні створено (станом на 10 січня 2018 р.) 699 об'єднаних територіальних громад. Чисельність населення, що увійшло в склад об'єднаних територіальних громад, складає 6,0 млн. осіб (14,3% загальної кількості населення України). Загалом вже об'єдналися 3 264 територіальні громади, тобто 29,1% загальної кількості сільських, селищних міських рад, які функціонували до 2015 р. [10]. Необхідною стає констатація того факту, що динаміка створення об'єднаних територіальних громад є нерівномірною в розрізі регіонів. Так, в окремих регіонах частка території, що увійшла в склад ОТГ, сягає, згідно з проведеними розрахунками, 56,35% (Житомирська область), тоді як в інших – лише 4,82% (Закарпатська область).

В рамках виконання проекту науково-дослідної роботи молодих вчених «Формування механізму реалізації інтегрованого територіального управління в умовах переходу до сталого розвитку» за підтримки МОН України авторами статті ініційоване на початку лютого 2018 р. дослідження, що мало б на меті отримання об'єктивної інформації щодо досвіду, навичок та проблем представників органів місцевого самоврядування у сфері застосування сучасних практик стратегічного управління та проектного менеджменту.

Для формування вибіркової сукупності територіальних громад проведено оцінювання показника інтенсивності процесів децентралізації (за відношенням площ, що увійшли до складу ОТГ, до загальної площі регіону). Регіони України поділено на такі три групи: регіони, де процес відбувається досить інтенсивним чином (показник інтенсивності становить 38,02–57,02%); регіони із середньою інтенсивністю (19,01–38,01%); регіони з низькою інтенсивністю (0–19%). Далі в кожній групі визначено середнє значення показника інтенсивності. В результаті розрахунків

до вибірки включено області, показник інтенсивності в яких був найближчим до середнього в групі: для групи з низькою інтенсивністю такою областю стала Харківська (інтенсивність децентралізації становить 11,7%), середньою – Полтавська (26,28%) та Херсонська (26,11%), високою – Дніпропетровська (50,39%). Також у вибірку включено області з граничними значеннями показника інтенсивності, а саме Житомирська (56,35%) та Закарпатська (4,82%). Сумська область (33,52%) включена з огляду на співпрацю навчального закладу, представниками якого є автори статті, з органами місцевого самоврядування. Загалом вибіркою було охоплено 154 ОТГ.

Опитування проводилось шляхом розсилки листа з посиланням на анкету, створену за допомогою Google Forms, на офіційні контактні електронні поштові скриньки ОТГ, зазначені на відповідних інтернет-сторінках обласних державних адміністрацій (ОДА) регіонів та безпосередньо на інтернет-сторінках ОТГ.

В результаті отримано відповіді від представників 20 ОТГ. Отже, фактично в дослідженні взяли участь близько 9% загальної кількості ОТГ, утворених у досліджуваних регіонах. У масштабі країни загалом це склало лише 3%. Коментуючи реагування респондентів залежно від інтенсивності процесів децентралізації, зазначаємо, що найбільш активними виявились представники органів місцевого самоврядування ОТГ Дніпропетровської області (високий рівень інтенсивності децентралізації), де на запит відреагували 18,2% респондентів, що дало змогу проаналізувати діяльність 10% ОТГ в регіоні. Від ОТГ, утворених в регіонах із середнім рівнем інтенсивності децентралізації (Херсонська та Полтавська області), отримано однакову кількість відповідей, а саме по 2, при цьому для Полтавської області це лише 4,8% наявних ОТГ, а для Херсонської – 7,1%. Реагування представників ОТГ Житомирської області, яка є лідером в Україні за інтенсивністю процесів децентралізації, виявилось, всупереч очікуванням, досить помірним, а саме лише 6,8% ОТГ відповіли на запит. У Сумській області в дослідженні взяли участь посадовці 7 ОТГ, що склало 24% створених ОТГ в регіоні. Регіони з низькою інтенсивністю децентралізації (Харківська та Закарпатська області) знехтували участю у дослідженні, не надіславши жодної відповіді на запит.

Отримані початкові результати дослідження, зокрема активність респондентів, свідчать про те, що, незважаючи на реформи, якість процесу організації діяльності владних структур в Україні залишається досить низькою. Панують традиційні проблеми, а саме недостатність публічно розміщуваної інформації щодо організації роботи органів місцевого самоврядування, її нерелевантність та неповнота; низький рівень публічності та відкритості діяльності владних структур.

Переходячи до аналізу конкретного змісту отриманих відповідей, зазначимо, що дослідженням були охоплені як сільські (3), так і селищні (2) та міські ОТГ (15) площею від 83 км² до 2 280 км² (середня площа становить 372 км²) та населенням від 2 852 до 35 085 осіб із середньою кількістю у 8 869 осіб, що відповідає середній кількості утворених упродовж 2015–2017 рр. ОТГ в Україні [10].

Загалом більшість об'єднаних територіальних громад, що взяли участь в дослідженні, розуміє важливість стратегічного планування власного розвитку, адже ініціювали цей процес 85% респондентів, 10% спираються на загальну стратегію розвитку регіону, тобто самостійно стратегічне планування скоріше не здійснюють (по одній ОТГ в Житомирській та Дніпропетровській областях, що є лідерами за інтенсивністю децентралізації), а в 1 ОТГ у Сумській області цей процес не розпочато взагалі. Незважаючи на декларування здійснення процесу стратегічного планування в громадах (85% респондентів), лише у 75% досліджених ОТГ визначені особи, відповідальні за цей процес.

Для новостворених громад досить важливим питанням з точки зору реалізації стратегічних планів є залучення фінансових ресурсів

для розвитку території. Пошук альтернативних джерел фінансування проектів місцевого розвитку є спільною діяльністю органів влади та управління, а також організацій, які зацікавлені в реалізації таких проектів, і вимагає підвищення рівня професійної компетенції службовців та їх зацікавленості в отриманні результатів діяльності, спрямованої на задоволення потреб населення [7; 9].

Очевидно, що проекти місцевого розвитку належать до проектів публічного сектору та мають певну специфіку порівняно з бізнес-проектами. Вони, відповідно до спрямування, можуть забезпечувати як економічні, так і суто соціальні результати, тобто вигоди територіальної громади, а саме мають бути спрямовані на реалізацію стратегічних пріоритетів розвитку території та досягнення соціально-економічних вигід територіальної громади; мають бути затверджені в складі проектної частини стратегії; повинні здійснюватися під егідою органу муніципального управління; повинні мати центри відповідальності в структурних підрозділах органу муніципального управління [7]. Отже, розглянемо, наскільки засади проектного менеджменту сьогодні реалізовані в громадах (табл. 1).

Таблиця 1

Досвід проектного менеджменту в громадах

Показник	Житомирська область	Дніпропетровська область	Полтавська область	Херсонська область	Сумська область	Разом	Відсоток до загальної кількості
Відомі умови залучення коштів з міжнародних фондів	1	4	1	1	3	10	50,0
Відомі умови залучення коштів з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР)	3	5	2	2	7	19	95,0
Відомо, що є можливості залучення коштів для розвитку територій з позабюджетних чи спеціальних фондів, але детальні умови невідомі		1				1	5,0
Громада має досвід з підготовки проектів для фінансування за рахунок міжнародних донорських організацій (ПРООН, фонди ЄС тощо)	1	5	1	2	1	10	50,0
Громада має досвід з підготовки проектів для фінансування за рахунок ДФРР	2	3	2	2	7	16	80,0
Громада не має досвіду з підготовки проектів для фінансування за рахунок зовнішніх джерел	1	1				2	10,0
У громаді реалізуються (були реалізовані) проекти за рахунок міжнародних фондів	1	5		2	2	10	50,0
У громаді реалізуються (були реалізовані) проекти за рахунок ДФРР	2	1	2		6	11	55,0
У громаді не реалізуються (не були реалізовані) проекти, що фінансувалися за рахунок зовнішніх джерел	1	1			1	3	15,0

Наведені в табл. 1 дані свідчать про те, що 95% громад відомі умови залучення коштів з Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР), а лише половині – з міжнародних фондів. Досить неочікуваним результатом стало те, що 1 ОТГ не відомо про умови залучення коштів з позабюджетних чи спеціальних фондів, причому ця громада належить до регіону з високою інтенсивністю процесів децентралізації.

Незважаючи на обізнаність щодо умов фінансування проектів місцевого розвитку за рахунок як ДФРР, так і міжнародних фондів, не всі громади мають досвід підготовки таких проектів (зокрема, 1 ОТГ Житомирської області), що може бути спричинено відсутністю відповідних навичок та свідчить про нерозвиненість проектного менеджменту в громаді.

Цікавим є те, що за наявності досвіду з підготовки проектів за рахунок міжнародних фондів в окремих громадах вказали на незнання умов співпраці з такими фондами (Дніпропетровська, Херсонська області). Таку розбіжність у відповідях можна пояснити зміною кадрового складу органів місцевого самоврядування (фахівці, що володіли необхідними навичками, більше не працюють), що обґрунтовує доцільність здійснення більш виваженої кадрової політики в органах місцевого самоврядування ОТГ.

Результати фактичної реалізації проектів за джерелами їх фінансування підкреслюють необхідність удосконалення навичок проектного менеджменту для збільшення частки успішно підготовлених проектів. Так, всі ОТГ Сумської області, охоплені дослідженням, мали досвід підготовки проектів для фінансування за рахунок зовнішніх джерел (ДФРР чи міжнародних фондів). Водночас в 1 громаді жоден з таких проектів не був реалізований.

Далі розглянемо, в яких сферах громади реалізовували проекти (рис. 1).

Отже, найпоширенішими є проекти соціальної сфери, пов'язані з освітою, а також проекти з розвитку інфраструктури (65% громад мають такий досвід). Економічні та екологічні проекти є малопоширеними (5–10% громад). Отримані стосовно економічних проектів (інфраструктура розвитку бізнесу, підтримка конкретних форм господарювання) результати є певною мірою зрозумілими, оскільки завдання владних структур полягає у сприянні розвитку бізнесу, а не супроводі його становлення та сприянні окремим формам господарювання. Водночас викликає занепокоєння низька увага до проектів екологічного характеру. Сучасний стан навколишнього природного середовища та наявність суттєвих проблем у сфері забруднення довкілля висувають нові пріоритети перед владними структурами, зокрема найактуальнішим сьогодні у зв'язку з євроінтеграційними процесами є створення безпечних систем поводження з відходами. Водночас, як свідчать отримані дані, ця проблематика для органів місцевого самоврядування не є пріоритетною, отже, досягнення цілей сталого розвитку та збалансованості соціальних, екологічних та економічних цілей розвитку територій є нині досить ускладненим.

Далі простежимо, чи є залежність між наявністю стратегії розвитку громади та розвитком практики проектного менеджменту в громаді (рис. 2).

Наведені дані свідчать про те, що загалом немає суттєвих відмінностей між громадами, що вже мають затверджену Стратегію розвитку, та тими, що лише здійснюють роботу над її розробленням. Так, кількість сфер, в яких реалізуються проекти, є однаковою, кількість проектів, профінансованих міжнародними фон-

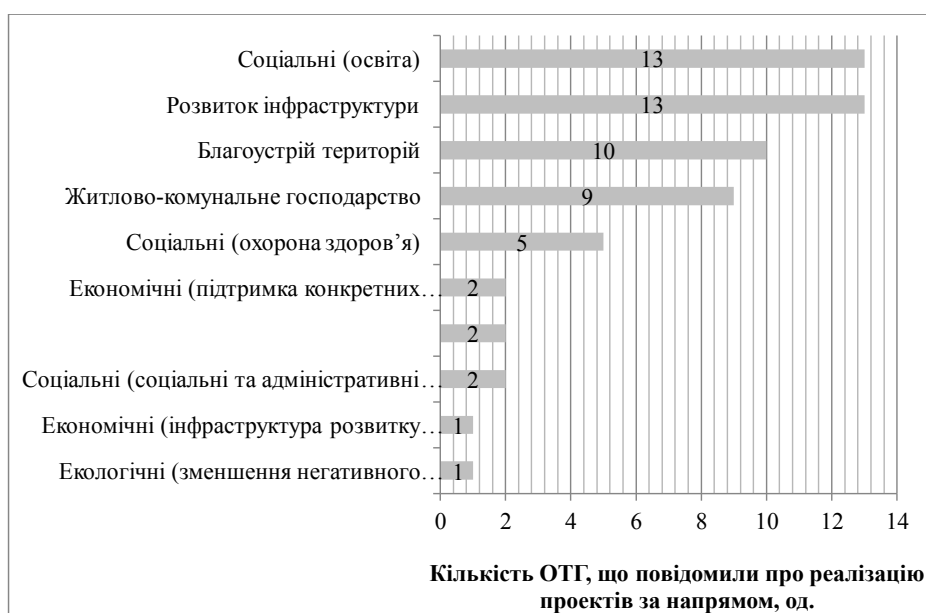

Рис. 1. Сфери, в яких були реалізовані (реалізуються) проекти в громадах

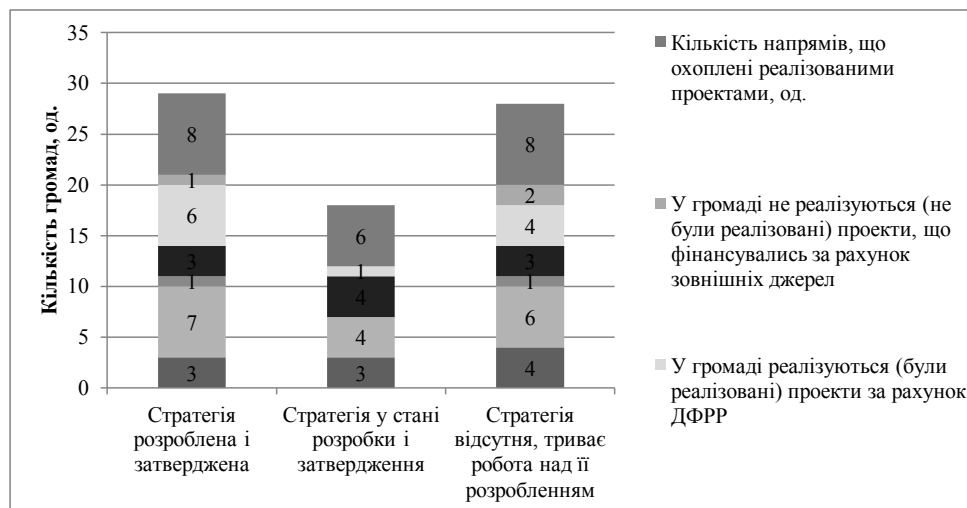

Рис. 2. Розвиненість практик проектного менеджменту залежно від ступеня розвиненості стратегічного планування в громадах

дами, – також. Дещо різниться кількість проєктів, реалізованих за рахунок ДФРР (6 до 4), хоча з огляду на реалізацію таких проєктів за відсутності стратегії останнє, скоріше, не було причиною цієї розбіжності, а було пов’язане більшою мірою з досвідом підготовки таких проєктів. Цікавим тут є те, що як за наявності затвердженої стратегії, так і за її відсутності окремі громади не мають досвіду підготовки проєктів за рахунок зовнішніх джерел. Це є підставою висновку щодо формальності стратегії, отже, відсутності мотивації (відповідно, бажання набувати відповідних навичок) для її ефективної реалізації. Підкреслимо також, що більша кількість громад, які вже реалізують проєкти за рахунок зовнішніх джерел, також не мають затвердженої Стратегії (остання перебуває на стадії затвердження).

Висновки. Отже, результати проведеного дослідження, характеризуючи якість перебігу процесів реформування адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування в Україні, дають змогу зосередити увагу на таких аспектах проблеми становлення моделі стратегічного управління та практик проектного менеджменту в громадах.

1) Встановлена низька якість організації роботи на всіх щаблях управлінської системи, пов’язаних з комунікаціями, у системі відносин «влада – громада». Недотримані принципи відкритості, публічності та гласності під час діяльності органів місцевого самоврядування в ОТГ.

2) Стратегічне планування не є системною та поширеною діяльністю, зберігається скоріше формальний підхід до процесу стратегічного планування та розроблення Стратегії розвитку.

3) Статевої різниці між громадами, що мають стратегію, та тими, що досі працюють над її розробленням, з точки зору реалізованих проєктів (за рахунок як ДФРР, так і міжнародних донорів) немає. Отже, слід посилити контроль

за розробленням та дотриманням стратегій, що сприятиме більш ефективному та обґрунтованому витрачання коштів громад, спрямуванню їх на ті заходи, що мають стратегічне значення. Тут викривається вагома роль ДФРР як донора та державної структури, що має встановлювати вимоги та перевіряти узгодженість цілей регіонів (проєктів) з цілями стратегічного розвитку громади та цілями держави загалом.

4) Співпраця з міжнародними донорськими організаціями є суттєвим чинником розвитку громад та джерелом фінансування відповідних проєктів. При цьому серед перепон на шляху такої співпраці можна виокремити недостатню фаховість та професійність проектного менеджменту в органах місцевого самоврядування ОТГ та недостатній рівень його організації. На нашу думку, ключову роль у побудові ефективного проектного менеджменту об’єднаної територіальної громади в системі її стратегічного планування має відігравати проектний відділ (офіс), що може мати різну структуру залежно від наявності людських ресурсів та їх професійних компетенцій. Організаційно-методичне керівництво проектного відділу (офісу) може здійснювати професійний консультант зі стратегічного планування (регіональний менеджер). При цьому проектний відділ (офіс) може функціонувати у форматі робочої групи, утвореної з відповідних фахівців громади.

Слід підкреслити, що з огляду на низьку активність учасників дослідження (відповіді надано лише представниками 20 ОТГ зі 156, охоплених дослідженням) отримані результати слід розглядати як обмежено репрезентативні, тим паче в масштабах країни загалом. Водночас отримані дані та зроблені висновки можна розглядати як інформаційну основу для проведення подальших досліджень у цій галузі, зокрема висунення гіпотез з метою подальшої їх перевірки та тестування.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Dissart J.-C. Landscapes and regional development: what are the links? Cahiers d'écon. sociol. Rurales. 2007. № 84–85. P. 62–91.
2. Isaksen A. Building Regional Innovation System: Is Endogenous Industrial Development Possible in the Global Economy? Canadian Journal of Regional Science. 2001. Spring. P. 101–120.
3. Stimson R.J., Stough R.R., Roberts B.H. Regional Economic Development: Analysis and Planning Strategy. Springer Berlin Heidelberg New York, 2006.
4. Берданова О., Вакулєнко В. Стратегічне планування місцевого розвитку: практичний посібник. Київ: ТОВ «Софія-А», 2012. 88 с.
5. Бородіна О. Теоретичні аспекти стратегічного планування в умовах децентралізації. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності: збірник наукових праць. Вип. 14. Маріуполь: ДВНЗ «ПДТУ», 2016. С. 104–111.
6. Костюкевич Р., Мандзюк О. Проектне управління в системі стратегічного планування об'єднаних територіальних громад. Управління розвитком складних систем. 2016. Вип. 26. С. 74–82.
7. Чикаренко І. Сутність і характерні особливості муніципальних проектів розвитку. Актуальні проблеми державного управління. 2007. Вип. 4 (30). С. 253–259.
8. Ткачук А., Кашевський В., Мавко П. Стратегічне планування у громаді (навчальний модуль). Київ: ІКЦ «Легальний статус», 2016. 96 с.
9. Практичний посібник з питань організації роботи органів місцевого самоврядування об'єднаних територіальних громад. URL: <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/mod5web.pdf>.
10. Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 січня 2018 р. // Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. URL: <https://www.slideshare.net/Decentralizationgovua/10-2018-86170006>.

REFERENCES:

1. Dissart J.-C. (2007). Landscapes and regional development: what are the links? Cahiers d'écon. sociol. rurales, 84–85. P. 62–91.
2. Isaksen A. (2001). Building Regional Innovation System: Is Endogenous Industrial Development Possible in the Global Economy? Canadian Journal of Regional Science, Spring. P. 101–120.
3. Stimson R.J., Stough R.R., Roberts B.H. (2006). Regional Economic Development: Analysis and Planning Strategy. Springer Berlin Heidelberg New York.
4. Berdanova O., Vakulenko V. (2012). Stratehichne planuvannya mistsevoho rozvytku. Praktychnyi posibnyk. Kyiv. TOV "Sofyia-A".
5. Borodina O. (2016). Teoretychni aspekty stratehichnoho planuvannya v umovakh detsentralizatsii Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti: zbirnyk naukovykh prats DVNZ "PDTU". Vol. 14. P. 104–111.
6. Kostyukovich R., Mandziuk O. (2016). Proektne upravlinnia v systemi stratehichnoho planuvannya obiednanykh terytorialnykh hromad. Upravlinnia rozvytkom skladnykh system. Vol. 26. P. 74–82.
7. Chykarenko I. (2007). Sutnist i kharakterni osoblyvosti munitsypalnykh proektiv rozvytku. Akt. probl. derzh. upr. Vol. 4 (30). P. 253–259.
8. Tkachuk A., Kashevskiy V., Mavko P. (2016). Stratehichne planuvannya u hromadi (navchalnyi modul). Kyiv. IKTs "Lehalnyi status".
9. Praktychnyi posibnyk z pytan orhanizatsii roboty orhaniv mistsevoho samovriaduvannya obiednanykh terytorialnykh hromad [Electronic source]. – Accessed mode: <https://auc.org.ua/sites/default/files/library/mod5web.pdf>.
10. The Monitoring of the Process of Decentralization of Power and Reformation of Local Self-Government as of 10/01/2018 by Ministry of Regional Development, Construction and Housing and Communal Services of Ukraine. <https://www.slideshare.net/Decentralizationgovua/10-2018-86170006>.

Medvid V.Yu.

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor at Department of Economics,
Sumy National Agrarian University*

Koblianska I.I.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Economics,
Sumy National Agrarian University*

Kovalova O.M.

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at Department of Economics,
Sumy National Agrarian University*

FEATURES OF PROJECT MANAGEMENT PRACTICES REALIZATION IN UNITED TERRITORIAL COMMUNITIES IN UKRAINE

The decentralization reform being implemented in Ukraine brings new challenges to local communities, in particular, the need to move to a self-sufficient development model. Alongside this, the European integration processes create new opportunities for the communities' development, specifically, by attracting financial resources from external sources, i.e. national and international funds of technical assistance, grants and donor institutions. Within this framework, the problems of proper professional competence of officials, as well as the relevant organization of local self-government bodies' activities in the project management field are actualized. Therefore, the article aims to provide a detailed and thorough study of the peculiarities of project management practices implemented in the newly created territorial units, as well as to study the problems encountered by specialists of local self-government communities in this area.

The article presents the results of a survey of local self-government bodies' officials from five regions of Ukraine (Zhytomyr, Dnipropetrovsk, Kherson, Poltava, and Sumy oblasts). The analysis of received responses allows identifying the following features of project management practices in Ukraine of local communities implementation: the existing quality of public communications in local self-government bodies needs to be substantially improved to achieve the results of decentralization reform; the process of strategic planning and strategy development in local communities remains rather formal; there is no direct relationship between the strategic management in communities performance and the number of implemented projects financed by national and international funds, which indicates that projects implemented at budget cost are not always strategically significant for community development; cooperation with international donor organizations is a significant factor in the development of communities and is the source of funding for relevant projects. At the same time, the lack of officials' knowledge, as well as insufficient project management organization in the local authorities, are among the main obstacles to international financial cooperation.

The obtained results may be seen as the basis for the scientific and methodological improvement for the local servants training, as well as the normative, legal, and methodological support of the decentralization reform in Ukraine.